

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АРТ-ТЕХНІКИ В РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Освітня програма: «Дошкільна освіта»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “...” _____ 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання
5. Компетентності
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Арт-техніки в роботі з дітьми дошкільного віку
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (і)	
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Освітній компонент «Арт-техніки в роботі з дітьми дошкільного віку» відноситься до циклу професійної підготовки і належить до дисциплін вільного вибору студентів. Навчальна дисципліна спрямована на оволодіння студентами знаннями щодо теоретичних і практичних аспектів арт-терапії та формування умінь і навичок застосовувати арт-техніки у професійній діяльності з дітьми дошкільного віку.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Арт-техніки в роботі з дітьми дошкільного віку» має міждисциплінарний характер, базується на теоретичних напрацюваннях і практичному досвіді загальної та дошкільної педагогіки, загальної психології, фахових методик тощо.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни – полягає в теоретико-практичному ознайомленні студентів з арт-техніками у роботі з дітьми дошкільного віку.</p> <p>Завдання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - озброїти студентів основами теоретичних і практичних знань з арт-терапії та сформувати професійні компетентності, що дозволятимуть реалізовувати роботу з дітьми дошкільного віку; - опанування студентами теоретико-методичними підходами до вивчення предмета, основними поняттями та термінологією; - формувати у здобувачів уявлення про основні арт-техніки у роботі з дітьми дошкільного віку; - сприяння засвоєнню методів, засобів, прийомів та форм роботи з дітьми за допомогою арт-терапії; - спонукати майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до розширення художньо-естетичного досвіду, збагачення їх емоційно-почуттєвої сфери. 	
4. Компетентності	
<p><i>Загальні компетентності</i></p> <p>КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-5. Здатність працювати в команді.</p> <p>КЗ-7. Здатність виявляти, ставити й вирішувати проблеми.</p> <p>КЗ-8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i></p> <p>КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.</p> <p>КС-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.</p> <p>КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.</p> <p>КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.</p>	

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

5. Результати навчання

- 5.1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.
- 5.2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології, генерувати нові ідеї в організацію освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.
- 5.3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів
- 5.4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності
- 5.5. Організувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії
- 5.6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини
- 5.7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти
- 5.8. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.
- 5.10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт - суб'єктної взаємодії
- 5.12. Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти
- 5.13. Визначати проблему та понятійний апарат дослідження в сфері дошкільної освіти, збирати та аналізувати необхідну інформацію з різних джерел

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год

Вид заняття	загальна кількість годин
Лекції	12/4
Практичні	18/6
Самостійна робота	60/80

Ознаки курсу

семестр	спеціальність	курс (рік навчання)	Обов'язковий/вибірковий
IV	012 Дошкільна освіта	другий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	---------------	-------------	------------------

Змістовий модуль 1.

Теоретичні засади застосування арт-терапії в освітньому просторі ЗДО

Тема 1. Теоретичні аспекти арт-терапії. Підходи до розуміння поняття «арт-терапії». Види та функції арт-терапії.	Лекція, практичне заняття	[5; 6; 10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом
--	---------------------------	------------	--	---------	------------------------------------

<p>Тема 2. Історія становлення арт-терапії Розвиток арт-терапії як терапії мистецтвом у провідних країнах світу. Сучасні тенденції розвитку арт-терапії. Особливості становлення та розвитку арт-терапії в Україні.</p>	Лекція, практичне заняття	[5; 6; 13]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 3. Основні форми роботи в арт-терапії Форми індивідуальної та групової арт-терапії. Основні підходи індивідуальної арт-терапії. Сімейна арт-терапія. Арт-терапевтичні техніки, методи.</p>	Лекція, практичне заняття	[4; 5; 6; 7; 10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, тести, індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 4. Діагностичні можливості арт-терапії Арт-терапія та навчання малюванню: порівняльна характеристика. Символіка кольорів в арт-терапії, їх інтерпретація. Діагностичний потенціал і можливості арт-терапевтичних технік.</p>	Практичне заняття	[2; 5; 6; 13]	Підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Змістовий модуль 2. Практичне застосування арт-технік у роботі з дітьми дошкільного віку</p>					
<p>Тема 5. Арт-терапевтична робота з дітьми дошкільного віку</p>	Лекція, практичне заняття	[1; 2; 5; 10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися	5 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>Особливості проведення дитячої арт-терапії. Основні принципи заняття арт-терапії з дітьми дошкільного віку. Структура арт-терапевтичного заняття.</p>			<p>до практичного заняття, підготувати презентації</p>		
<p>Тема 6. Арт-терапевтичний інструментарій Графічні арт-техніки. Прийоми роботи з фарбами, олівцями, фломастерами та допоміжними засобами для них (пензлі, ролики, губки тощо). Малювання способом відбитків. Арт-техніки роботи з папером. Принципи роботи з папером.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>[2; 5; 6; 10]</p>	<p>Підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу, підготувати індивідуальні завдання</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 7. Використання арт-технік в практиці казкотерапії Казка як архетипічна метафора: діагностичні можливості, шляхи інтерпретації. Арт-техніки в психодіагностиці казкою.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[2;3]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 8. Арт-техніки роботи з піском та глиною Історія виникнення піскової арт-терапії. Принципи пісочної терапії. Обладнання для роботи з піском. Психокорекція в пісочниці (індивідуальна та групова форми).</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[2;12]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу, підготувати презентації, індивідуальні завдання</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

Основні способи гри з піском і водою. Робота з глиною, пластиліном. Принципи ліплення.					
Тема 9. Лялькотерапія та музикотерапія як методи арт-терапії Загальна характеристика методу та форми лялькотерапії. Види ляльок для корекційної та розвивальної роботи з дітьми дошкільного віку. Основні прийоми роботи із лялькою. Психологічна сутність музичної терапії. Сучасні напрями та методи музикотерапії.	Практичне заняття	[2; 8;11]	Підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації, індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Семестр IV Вид контролю – екзамен Максимальна оцінка – 100 балів (практичні заняття – 5x9=45 балів, контроль самостійної роботи – 5 балів, екзамен – 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту).
Вимоги до письмових робіт	Самостійне виконання, власний аналіз та міркування
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань

8. Політика курсу

<p>Дотримання політики доброчесності. Лекційні заняття не відпрацьовуються, знання лекційного матеріалу є обов'язковим.</p> <p>Пропущені практичні заняття студент відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані роботу. Для цього використовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усне опитування; - перевірка практичних завдань; - розробка і оприлюднення відео презентацій; - перевірка передбаченої програмою курсу самостійної роботи. <p>Допуском до іспиту є відвідування не менше 50 % занять, результати тестування на</p>
--

платформі дистанційного навчання, виконання самостійної роботи. Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (25 балів) він може бути рекомендований на повторне вивчення даної дисципліни.
Викладання курсу базується на активній взаємодії між учасниками освітнього процесу.

9. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. Богуш; Авт. кол-в: Богуш А., Беленька Г., Богініч О. та ін. Київ: Видавництво, 2012. 26 с.
2. Белогурова, М. Арт-терапевтичний супровід дошкільників. *Психолог дошкілля*. 2013. № 4. С. 1–16.
3. Бреусенко-Кузнецов О. Застосування казки в контексті групової арт-терапії. *Психолог. Шкільний світ*. 2005. № 39. С. 15–20.
4. Вознесенська О. Арт-терапії сім'ї. *Психолог. Шкільний світ*. 2005. № 39. С. 9–14.
5. Вознесенська О. Особливості арт-терапії як методу. *Психолог. Шкільний світ*. 2005. № 39. С. 5–8.
6. Вознесенська О. Простір арт-терапії: можливості й перспективи : Друга міждисциплінарна науково-практична конференція. *Психолог. Шкільний світ*. 2005. № 39. С. 2–4.
7. Волошина М. Арт-терапія у роботі зі студентами в період адаптації до навчання. *Психолог. Шкільний світ*. 2013. № 13/14. С. 107–112.
8. Горбова С. А. Музикотерапія. Досвід чи інновація? *Логопед*. 2012. № 12. С. 10–13.
9. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
10. Підлипна, Л. В. Психотерапія мистецтвом : програма з основ арт-терапії. *Психологічна газета*. 2008. № 5. С. 10–32.
11. Савельєва-Кулик Н. О. Музична терапія в інтегративній медицині: навч. посіб. для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. Київ: Інтерсервіс, 2014. 138 с.
12. Сакович Н. А. Технология игры в песок. Игры на мосту. Санкт Петербург: Речь, 2008. 176 с.
13. Терлецька, Л. Г. Арт-терапія як метод дослідження творчого аспекту психічного здоров'я особистості. *Психологічна газета*. 2006. № 1. С. 3–14.

Викладач